

**Recenzja rozprawy doktorskiej ks. mgr lic. Andrzeja Wieckiego
pt. *Rola misji ewangelizacyjno-apostolskiej w życiu i działalności
bł. Marty Wieckiej (1874-1904)*, Warszawa 2024, s. 263.**

Merytoryczna ocena pracy

Recenzowana rozprawa doktorska pozwala na wyrobienie sobie opinii o poziomie naukowym i ukierunkowaniach badawczych podjętych w niej przez ks. Andrzeja Wieckiego. Analizując merytorycznie pracę naukową trzeba odpowiedzieć na kilka pytań: 1) kim jest autor dysertacji?, 2) co ma do powiedzenia w danej dziedzinie?, 3) jaki poziom naukowy przedstawia publikacja? Autora przystępującego do publicznej obrony pracy doktorskiej przedstawia promotor, co ma do powiedzenia dowiadujemy się z prezentacji przedstawionej przez Doktoranta, zatem recenzentowi pozostało tylko odpowiedzieć na pytanie, jaką wartość naukową przedstawia recenzowana publikacja?

Oceniając merytorycznie dysertację naukową recenzent powinien odpowiedzieć na kilka pytań:

1. Czy zasadne jest podjęcie takiego tematu?

Lektura dysertacji pozwala odpowiedzieć na postawione pytanie na dwu płaszczyznach: naukowej (teoretycznej) i egzystencjalnej.

We wstępie (s.12) Doktorant pisze, że podjęty temat należy do bardzo aktualnych problemów badawczych. Dalej podaje argumenty uzasadniające jego wypowiedź:

- 1) „Sama misja ewangelizacyjno-apostolska nigdy nie straci na wartości, a ukazanie jej znaczenia w życiu świętych i błogosławionych Kościoła uwiarygodnia jej potrzebę”.
- 2) Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu powstała rozprawa doktorska napisana przez ks. Andrzeja Piernikarczyka pt. *Błogosławiona Marta Maria Wiecka jako wzór świętości osób pełniących dzieła miłosierdzia. Poza tym nie podjęto żadnych badań naukowych na temat życia i działalności tej błogosławionej siostry zakonnej.*

Dobrze też, że Doktorant we wstępie (s.8-9) wyjaśnił rozumienie terminu „misja ewangelizacyjno-apostolska”. Autor pisze: „Pod pojęciem apostołstwa można rozumieć

przybliżenie Boga i religii innym ludziom przez osoby wierzące. [...] Natomiast drugi aspekt misji dotyczy ewangelizacji – troskę o przekazanie wiary w Boga”.

Wydaje się, że przytoczone wyżej argumenty i refleksje, w pełni uzasadniają potrzebę podjęcia niniejszego problemu.

2. Czy jasno został sformułowany problem pracy?

Problem pracy doktorant opisuje na ss.13-14. Wprawdzie Doktorant nie używa słowa „problem”, pod pojęciami: „cel pracy” i „główny temat badawczy” – opisuje problem dysertacji. Z tego opisu widać, że Doktorant chce odpowiedzieć na kilka pytań:

1. W jakim stopniu, biorąc pod uwagę etapy życia Błogosławionej Marty, można mówić o ponadczasowości jej misji ewangelizacyjno-apostolskiej, w konfrontacji z Magisterium Kościoła i Teologii po Soborze Watykańskim II.
2. Doktorant chce ukazać specyfikę misji ewangelizacyjno-apostolskiej w jej wydaniu, co ma swe źródło m. in. W tym, że Marta nie znała aparatu teologicznego wypracowanego przez Sobór Watykański II, ale jak pisze doktorant „posiadał intuicje ewangelizacyjną”.
3. Dość szczególne znaczenie ma też fakt, że „Autor pracy jest spokrewniony z błogosławioną. W jego rodzinie przekazywana jest żywa tradycja związana z jej kultem”. Doktorant pragnie przekonać się na ile owa tradycja, jest zgodna z nauczaniem Kościoła i współczesna teologia duchowości katolickiej.

W oparciu o materiał źródłowy, nauczanie Kościoła i współczesną teologię, Doktorant wykazał, że już sto lat wcześniej idee współczesnego rozumienia misji ewangelizacyjno-apostolskiej były obecne w życiu i działalności błogosławionej Marty. Co niewątpliwie jest znaczącym novum niniejszej pracy doktorskiej.

Biorąc pod uwagę powyższe punkty należy uznać, że problem pracy został wystarczająco trafnie i jasno sformułowany.

3. Czy właściwie została dobrana i uporządkowana baza źródłowa oraz czy została prawidłowo zastosowana metoda pracy?

W bibliografii Doktorant dokonał pewnego zabiegu metodologicznego. Podzielił ją na:

1. Źródła i opracowania dotyczące bł. Marty Wieckiej.
2. Źródła teologiczne, do których zaliczył: Dokumenty Soboru Watykańskiego II, Dokumenty papieskie, Dokumenty synodalne, Dokumenty kongregacji watykańskich i rad papieskich, dokumenty Międzynarodowej Komisji

Teologicznej, inne dokumenty kościelne, Konstytucje i pisma założycieli Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo, Dzieła pisarzy chrześcijańskich.

3. Literatura przedmiotu.

4. Netografia.

Recenzent do dobrania i podziału tej bogatej bazy bibliograficznej nie ma zastrzeżeń. Tę bazę Doktorant w sposób bardzo syntetyczny opisał we wstępie (s.14).

Doktorant na (s. 14-15) pisze, że w pracy zostanie wykorzystana metoda historyczno-teologiczna. Wydaje się, że samo nazwanie metody nie jest najważniejsze, o wiele ważniejsze jest prawidłowe jej opisanie. Biorąc pod uwagę etapy badawcze: Doktorant najpierw opierał się na faktach historycznych życia i działalności Marty Wieckiej i faktach dotyczących życia Kościoła w badanym okresie. Dalej ks. Wiecki prawidłowo, choć syntetycznie, opisał etapy badawcze stosowane w metodzie historycznej. Komplementarnie z metodą historyczną została zastosowana w pracy metoda zgodna z paradygmatem badań w teologii duchowości. Autor chcąc zestawić i zinterpretować źródła historyczne z materiałami teologicznymi, włączył też do badań metodę komparacji. Ponieważ praca ma też wymiar praktyczny, konieczne też było skorzystanie z aplikacyjnego wnioskowania.

Recenzent jest zdania, że Doktorant dobrał i wykorzystał w sposób komplementarny opisane metody w stopniu bardzo wysokim.

4. Czy struktura rozdziałów jest logiczna, kompletna i czy Autor wywiązał się w pracy z postawionego sobie zadania?

Podstawowa część rozprawy składa się z wykazu skrótów, wstępu, czterech rozdziałów logicznie ułożonych i ukazujących komplementarnie podjęty problem, z zakończenia, bibliografii i aneksów.

Pierwszy rozdział ukazuje osobowość i postawę błogosławionej Marty Wieckiej. Doktorant nawał go „rys biograficzny”, co merytorycznie nie odpowiada treści rozdziału. Pojęcie „rys” nie funkcjonuje w psychologii, po której próbuje poruszać się Doktorant, ale zarówno promotor, który czuwa nad pracą jak i doktorant, szczęśliwie wyprowadzają wnioski prawidłowe do podjętych zamierzeń. Np. 3 punkt „Odkrycie charyzmatu zakonnego” – nie mogło być inaczej – skoro trafiła do Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo, nie mogła odkryć inny charyzmat zakonny.

W drugim rozdziale trochę niefortunnie pisze doktorant, że realizuje wcześniej przedstawiony plan pracy, o którym nie wiadomo, czy jest założeniem teoretycznym, czy wynikającym ze źródeł – raczej to pierwsze – ukaże ideę ewangelizacji i apostołstwa w powołaniu do życia konsekrowanego. Doktorant mając na uwadze główny temat pracy doktorskiej próbuje łączyć jego treść z podjętym problemem dysertacji.

Rozdziały III i IV dopełniają „przedstawiony wcześniej plan dysertacji”, co nie jest błędem lub ujmą dysertacji, ukazują indywidualno-wspólnotowy charakter misji ewangelizacyjno-apostolskiej i przesłanie tej misji w życiu i działalności bł. Marty Wieckiej.

Reasumując odpowiedzi na pytania postawione w tym punkcie: Czy struktura rozdziałów jest logiczna, kompletna i czy autor wywiązał się w pracy z postawionego sobie zadania?, trzeba odpowiedzieć jednoznacznie pozytywnie.

Uwagi i pytania

Merytorycznych zarzutów nie mam, uwag dotyczących potknięć pomyłek literowych i stylistycznych nie wyliczam, pytań nie stawiam ze względu na usprawiedliwioną nieobecność na obronie.

Jako recenzent czułem zobowiązanie, w miarę wnikliwego zapoznania się z treścią pracy, co zrodziło kilka wątpliwości i ciekawość, która powoduje, oczekiwanie jak doktorant się do nich ustosunkuje?

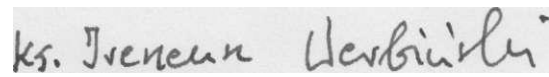
Wnioski końcowe

Praca doktorska ks. mgr lic. Andrzeja Wieckiego stanowi bardzo ciekawe, solidne i oryginalne studium naukowe w zakresie podjętego problemu. Rozprawa ma charakter źródłowy, gdzie najpierw trzeba było przeanalizować wręcz ogromny materiał odznaczający się dużą różnorodnością. Tego typu materiał wymaga od badacza dobrego przygotowania metodycznego i takim badaczem okazał się ks. Wiecki.

Recenzent z uznaniem ocenia wyniki osiągnięte przez doktoranta, a poczynione uwagi czy postawione pytania w trakcie merytorycznej oceny pracy doktorskiej, w niczym nie umniejszają istotnej wartości dysertacji, zaś są podyktowane chęcią pomocy w jej udoskonaleniu.

Z całą odpowiedzialnością proponuję pracę doktorską ks. mgra Andrzeja Wieckiego do wyróżnienia i do druku, po uwzględnieniu proponowanych sugestii.

Metodyczny i merytoryczny poziom pracy w pełni pozwala recenzentowi wnieść wniosek do Rady Dyscypliny Nauki Teologiczne Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie o dopuszczenie ks. mgr lic. Andrzeja Wieckiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Handwritten signature of ks. Ireneusz Herbiniński in black ink on a light grey background.

Akademia Jagiellońska w Toruniu

Toruń 16.05.2024r.r.